

GYVŪNŲ REKORDAI

Žmonės geba nuveikti puikių dalykų. Jie gali keliauti nepaprastu greičiu, kelti didelius svorius ir skristi tolimus atstumus. Žinoma, tam reikia įvairiausių sukurtų prietaisų. Gyvūnai taip pat gali pasiekti didžiulį greitį, nusukti tūkstančius kilometrų arba pakelti daug daugiau, negu sveria patys; iš tikrųjų gyvūnai yra neįtikėtinų rekordų savininkai. Be to, jie nesinaudoja jokiais techniniais laimėjimais, tik tuo, ką davė gamta, todėl jų pasiekimai dar labiau stulbina. Ši knyga atskleis jums, ką nuostabaus gali gyvūnai.

GREIČIAUSI GYVŪNAI PASAULYJE

Pradėkime nuo aukščiausios pavaros. Kai kurie čia aprašomi gyvūnai panašūs į greituosius sportinius automobilius. Surenkime didžiąsias lenktynes, kad paaiškėtų, kurie gyvūnai iš tiesų patys greičiausi pasaulyje.

* LENKTYNINIS ŽIRGAS

Šis gyvūnas auginamas ir mokomas greitai bėgti. Jis turi 252 kaulus ir didžiulį, raumeningą apie **600 kg** sveriantį kūną.

* GEPARDAS

Šis plėšrūnas būtų patenkintas išvydęs kai kuriuos šiandienos varžybu konkurentus savo valgiaraštyje. Tikėkimės, kad lenktynes sėkmingai įveiks visi gyvūnai. Gepardas pasiekia iki **120 km/h** greitį – tiek, kiek greitkelio lekiantis automobilis.

* PILKASIS KIŠKIS

Nors dažniausiai gyvena laukuose ir mišku pakraščiuose Europoje, pilkųjų kiškių taip pat pasitaiko Azijoje ir kitur. Jie minta žolelėmis ir pumpurais, įprastai juda maždaug **40 km/h** greičiu, bet pajutę pavojų gali bėgti beveik dvigubai greičiau.

RUNGTIS:
BĖGIMAS

* STRUTIS

Tai didžiausias pasaulyje neskraidantis paukštis ir greičiausias dvikojis gyvūnas. Šis strutis gyvena Afrikoje. Įprastai jo greitis yra **55 km/h**, nors trumpus atstumus gali bėgti net **90 km/h** greičiu.

* ŠAKIARAGĖ ANTILOPĖ

Šis gyvūnas, gyvenantis Šiaurės Amerikoje, taip pavadintas dėl šakų formos ragų. Tai vienas greičiausių žinduolių pasaulyje, gali pasiekti **80–90 km/h** greitį ir išlaikyti jį daugybę kilometrų. Šakiaragė antilopė yra ištverminga ilgųjų nuotolių bėgikė.

* GREIČIAUSIAS ŽMOGUS

Didžiausias užfiksuotas žmogaus pasiektas greitis yra **44,72 km/h**. Šis rekordas priklauso jamaikiečių atletui Juseinui Boltui, kurio pagrindinė rungtis buvo 100 m bėgimas. Netrukus galėsime Bolto pasiekimus palyginti su greičiausiais planetos gyvūnais.

*Ir finišą pirmasis pasiekia...
gepardas!*

GREIČIAUSI BĖGIKAI

1

GEPCARDAS
120 km/h

2

STRUTIS
90 km/h

3

ŠAKIARAGĖ ANTILOPĖ
80–90 km/h

4

LENKTYNINIS ŽIRGAS
60 km/h

5

PILKASIS KIŠKIS
40–80 km/h

6

GREIČIAUSIAS ŽMOGUS
44,72 km/h

SKRAIDUOLIAI

Kitos mūsų lenktynės bus skraidymo. Nors greiti skraiduoliai gali varžytis su automobiliais ir dviračiais sausumoje, žinoma, jie neprilygsta žmogaus sukurtiems skraidymo aparatams. Vis dėlto kai kurie gyvūnai yra išpūdingi greitieji aviatoriai.

JUODASIS ČIURLYS

Juodasis čiurlys gyvena Europoje ir žiemą migruoja į Afriką. Nors tai nedidelis paukštis, jam priklauso daug rekordų. Jis gali nesustodamas skristi kelis mėnesius. Kada jis miega? Skridamas, kaipgi kitaip, – kol vienas smegenų pusrutulis ilsisi, kitas kontroliuoja skrydį. Šitaip jis nuskrenda beveik **200 000 km** per metus. Nardydamas ore juodasis čiurlys gali pasiekti didesnę nei **200 km/h** greitį.

B

SPARVA

Žmonėms sparva yra skaudžiai gelianti kenkėja. Bet iš tiesų būtų sunku surasti žviresnę skraiduolę. Ji ore atlieka tokius triukus kaip aviacijos akrobatai ir pasiekia **150 km/h** greitį.

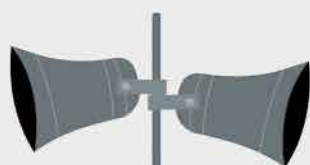
B

B

B

Lenktynės baigėsi taip, kaip ir tikėjomės.
Laimėtojas – sakalas keleivis.

2

1

3

B

* ŽVIRBLIS

Šių mažyčių – tik šiek tiek daugiau nei 10 cm ilgio – paukštelių dabar aptinkama visame pasaulyje. Nors jų kūnas mažas ir apvalinas, žvirbliai gali skrieti gana dideliu **50 km/h** greičiu.

B

B

* SAKALAS KELEIVIS

Šių skrajūnų taip pat pasitaiko įvairiose pasaulio vietose. Ilgi, aptakūs sparnai leidžia nardyti ore didesniu nei **300 km/h** greičiu, todėl tai ne tik greičiausias paukštis, bet ir pats greičiausias mūsų planetos gyvūnas.

B

B

GREIČIAUSI SKRAIDUOLIAI

1

SAKALAS KELEIVIS

300 km/h

2

JUODASIS ČIURLYS

200 km/h

3

SPARVA

150 km/h

4

ŽVIRBLIS

50 km/h

PLAUKIKAI

Pereikime prie baseino, kur netrukus prasidės plaukimo varžybos. Tarp jūrų gyvūnų taip pat yra daug rekordininkų. Pristatysime geriausius iš jų.

* KARDŽUVĖ

Nors ši lenktynininkė sveria **630 kg**, ji skrodžia vandenį **100 km/h** greičiu. Kaip ir buriažuvė, medžiodama ji mojuoja savo kardu sardinių būryje ir maitinasi tomis žuvimis, kurias pavyko sužeisti. Ji gali iššokti aukštai virš vandens.

* ORKA

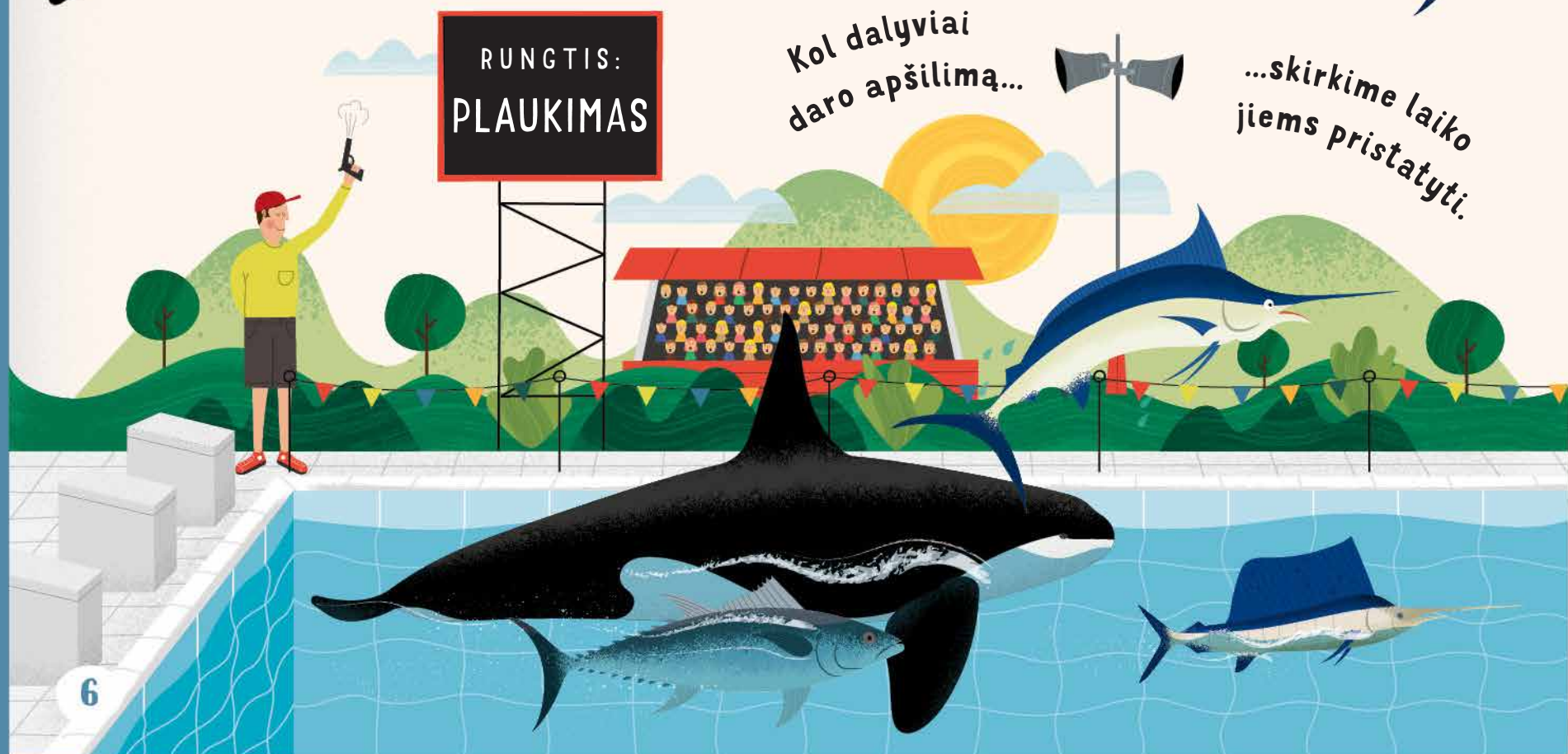
Anksčiau žmonės tikėjo, kad orkos puola žmones, todėl angliškai jas vadindavo „banginiais žudikais“ (*killer whale*). Bet dabar žinome, kad mūsų pirmasis varžybų dalyvis nėra pavojingas žmogui. Šis žinduolis – puikus plaukikas. Nors yra beveik **9 m** ilgio ir **10 t** svorio, orka gali plaukti didesniu nei **50 km/h** greičiu.

RUNGTIS:
PLAUKIMAS

Kol dalyviai
daro apšilimą...

...skirkime laiko
jiems pristatyti.

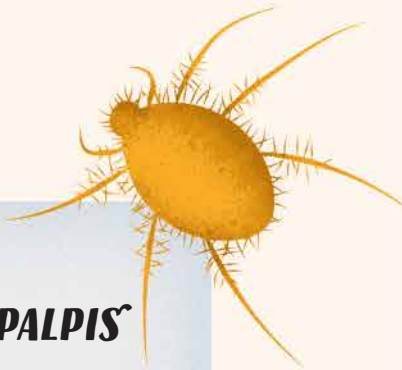
* TUNAS

Gaila, bet kitam mūsų varžybų dalyviui gresia išnykti dėl per didelių žvejybos mastų. Kaip būtų gaila, jei šis meistriškas plaukikas amžiams išnyktų iš pasaulio vandenynų! Tunai gyvena Atlanto vandenyne, Viduržemio ir Juodojoje jūrose. **2,5 m** ilgio žuvis gali plaukti **70 km/h** greičiu.

* BURIAŽUVĖ

Buriažuvių aptinkama visose pasaulio jūrose: tiek vidutinio klimato, tiek atogrąžų zonose. Buriažuvės ilgis kiek mažiau nei **2 m**. Medžioklei ji naudoja iš žandikaulio išaugusį kaulinį kardą. Tai nuostabi plaukikė, galinti pasiekti maždaug **110 km/h** greitį.

PARATARSOTOMUS MACROPALPIS

Plaukikų rekordininkų skyriaus pabaigoje turime paminėti dar vieną padarą. *Paratarsotomus macropalpis* – plonytė erkė, nesiekianti nė **0,7 mm** ilgio. Vis dėlto ji gali keliauti fantastišku greičiu – **322 kūno ilgiai per sekundę**. Pavyzdžiui, įsivaizduokite **180 cm** ūgio vyrą, kuris bėgdamas viršija **2000 km/h** greitį.

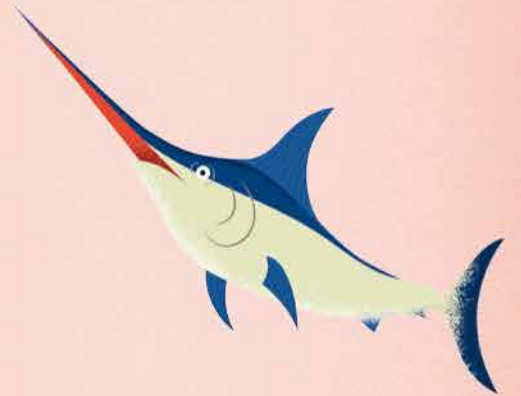
GREIČIAUSI PLAUKIKAI

1

BURIAŽUVĖ
110 km/h

2

KARDŽUVĖ
100 km/h

3

TUNAS
70 km/h

4

ORKA
50 km/h

ŠUOLIAI Į TOLĮ

Palaiykime sportinę nuotaiką. Kita lengvosios atletikos rungtis yra šuoliai į tolį. Mūsų konkurentai jau aikštėje, stengiasi apšilti. Galbūt jau girdite, kaip pirmasis dalyvis riaumoja ant mūsų.

PILKASIS KIŠKIS

Šis 60 cm ilgio graužikas šiandien dalyvauja dviejose rungtyse – jį jau buvome sutikę bėgant 100 m. Nors ir nesitikime, kad jis prilygs kengūrai ar elniui, pagal savo ūgį kiškis gali peršokti nemažą atstumą – virš **4 m**, o tai septynis kartus daugiau nei bendras jo kūno ilgis.

BALTAUODEGIS ELNIAS

Antrasis raguotas dalyvis kilęs iš Šiaurės Amerikos. Jo sudėjimas labai panašus į draugo Europoje ir jis taip pat žolėdis. Bet šis elnias – geresnis šuolininkas. Jis gali peršokti **14 m**.

DIDŽIOJI KŪDRINĖ VARLĖ

Didžioji kūdrinė varlė yra apie 10 cm ilgio, o ryškiai žalias jos kūnas šviečia iš toli. Minta vabzdžiais ir smulkiomis žuvelėmis. Priešus ir įsibrovėlius vaiko kurkdama. Varlė gali peršokti iki 1 m – tai įspūdingas atstumas, atsižvelgiant į jos dydį. Tačiau šiose varžybose jai lemta susidurti su labai stipriais konkurentais.

